

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30
Scrisorile nefranse nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se returnează.
INERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: H. Dukas Nachl
Sax. Augenthal & Ewarich Lessner
Hainrich Schalek. Rudolf Wosso.
A. Oppolka Nachl. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INERTELOR: o se-
ră săptămână pe o ediție 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
— NECLAME pe pagina 8. a o
seră 10 or. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din intru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu anul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe
trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 110.

Brașov, Miercuri 17 (30) Mai.

1900.

Causa română în delegațiune.

Cuvintele calde, pătunse de cea mai adâncă convingere, cu cari a luat în apărare delegatul român bucovinean, d-l Dr. George Popovici, cauza Românilor din monarhia noastră înaintea delegațiunii austriace, vor deștepta, suntem siguri, cel mai simpatic răsădit între Români. Și îndeosebi noi, cei asupriți, îi datorim recunoștința pentru ele.

Ca Român, care simte dimpreună cu noi și e pătruns de marea nedreptate, de care suferă poporul său din această monarhie, nu putea decât să desvêlescă fără încunjur reală situațiune, în care ne-a adus opresiunea necurmată. Că a făcut-o însă, că și-a ridicat energie vocea cu totă pozițiunea delicată, în care se afla în fața limitelor ce erau trase pentru discuțiunea politice esteriore, este un merit al d-sale deosebit.

„Sôrtea Românilor în Ungaria este un martiriu“. Decă nu ar fi pronunțat d-l Popovici, decât numai aceste cuvinte, în legătură cu constatarea ce a făcut-o, că tratamentul, de care are parte poporul nostru din Austro Ungaria, e de natură a înstrăina monarhiei simpatiiile Românilor — totuși ar fi fost destul pentru a da o lovitură zdrobitoare viclenilor și fățarnicilor noștri adversari, cari nu se rușineză a se lăuda încă și ași înaintea lumii, că ar fi binevoitori, ba generoși chiar față cu noi Români.

Arătând clar și limpede scopul ce-l urmăresc adversarii noștri cu toate mijlocele, de cari dispun ca deștinătorii ai puterii în stat, scopul de a ne desnaționaliza, d-l Dr. Popovici a lovit cuibul în cap, și printr-o întorsătură dibace retorică s'a dispensat tot-odată de amănunte declarând hotărât și convingător, că ar pute să scrie volumuri întregi asupra nedreptății, ce li s'au făcut Românilor. Tot-odată a caracterizat egemonia și omnipotența maghiară foarte nimerit, făcând să reiese, dintr-o asemănare cu centralismul cislaitan, desvêșita ei intoleranță și pericolul, cu care amenință chiar interesele statului.

Nu mai puțin merită a fi remarcat acel pasagiul al vorbirii sale, în care mai face o constatare cu privire la situațiunea prezentă dicând, că suferințele Românilor nu s'au micșorat nici sub faimăsa eră a lui Szell.

Cu aceeași hotărâre a combătut delegatul Bucovinei nenorocita politică, ce o urmăresce guvernul austriac față cu frații noștri bucovineni. E esplicabil însă, că aici a trebuit să-și impună încă și mai multă rezervă. Cu toate acestea rezultă clar din espunerea d-lui Popovici cu privire la situațiunea bucovinenilor, în-tăi, că guvernul provincial ca și cel central pârtesc cauza Rutenilor tineri în defavorul Românilor, popor băștinat al țării; al doilea, că toate unelirile acestea își au isvorul

în influența polonă, care prin mijlocul rutenisării Românilor tinde a pregăti calea pentru nimicirea autonomiei și cutropirea Bucovinei.

Accentuând însă, că rutenisarea forțată în Bucovina nasce o cestiune română, care turbură raporturile esteriore, a dat ceva de gândit și contelui Goluchowski. Afirmarea această cuprinde chiar ore-care mustrire a polonului Goluchowski, decă am admite ceea-ce s'a susținut din partea delegaților cehi, că ministrul de esterne are veleități de a înrui și asupra mersului afacerilor politice interiere, păstrând de altminterea formele pretinse pentru a documenta esterior neamestecul său.

Am relevat această parte, cea mai importantă a discursului d-lui Dr. Popovici, care a mai avut să lupte și cu prea marea sensibilitate a președintelui delegațiunii, care a aflat de lipsă a-l întrerupe de vre-o câte-va ori cu observarea stereotipă de-a trece la obiect.

În ce privește reprivirile istorice, ce le a făcut amintitul vorbitor, aceste sunt de un interes mare și netăgăduit, der importanța lor pentru actualitate este redusă prin însăși constatarea, ce a făcut-o oratorul, că politica austriacă a avut cele mai frumoase ocașuni, der nu le-a știut folosi, și că acuma i-a mai rămas deschis numai drumul cel mai lung, de a-se întări prin alianțe, întocmindu-și astfel politica interieră, ca prin ea să nu respingă, ci să atragă.

Situațiunea în Austria. Președinții cluburilor stângei parlamentare au ținut ieri o conferență, despre care „N. Wiener Tageblatt“ publică următoarele:

„Conferența s'a sfârșit fără de rezultat, fiind-că Cehii n'au făcut nici o propunere privitor la noua deșbătere. Câți-va din membrii conferenței au accentuat, că de-orece declarațiunile Cehilor în parlament și în cercuri private nu se pot considera ca basă a continuării deșbaterilor, trebuie ca acestea să fiă abandonate. Cehii pretind, ca guvernul să ordone previzor limba oficială internă cehică și să retragă ordonanța Kindinger. După toate acestea se crede, că guvernul va convoca la o conferență pe toți șefii cluburilor pentru a-se primi ordinea de zi. Guvernul pretinde, ca partidele să recunoască obligator decisiunile conferenței și decă partidele din drăpta nu vor sprijini acțiunea această, guvernul va disolva camera“.

Succesele antisemiților vienesi. La sfârșitul săptămânei trecute s'au făcut în Viena alegerile în reprezentanța comunală pentru capitala austriacă. N'au fost alegeri generale, ci numai alegeri de întregire. Partida creștinilor sociali (adecă partida lui Lueger) a raportat victoria strălucită. „Liberalii“ n'au învins, decât în cercul II, er candidații partidei Schönerer (Germanii național) au căzut cu toții. Dela „liberalii“ au câștigat antisemiții 11 cercuri. În total antisemiții au câștigat 36 mandate.

Din Bucovina.

Sub titlul „Cum stăm cu deputații?“ „Deșteptarea“ din Cernăuți dela 27 Mai n., polemizând cu „Bukovinaer Post“, scrie următoarele:

„B. Post“ spre a îmbêta pe cetitorii români dice, că toți deputații noștri au fost înțeleși cu împăcarea. — Asta nu-i adevărat, jupănesă! Dr. Flondor, Dr. Popovici și Dr. Turcan n'au consimțit. Și după cum soim au și spus-o verde la consfătuirea din urmă a deputaților români, că ei nu primesc împăcarea. Pe d-l Dr. Popovici „Buk. Post“ îl pune între cei ce au ținut sfaturi cu baronul Bourguignon. Așa este. Și domnul Dr. Popovici a fost ales în comisia aceea și noroc încă, că și d-sa a fost ales, căci de altfel nici atâta nu făgăduia baronul Bourguignon. De n'ar fi fost deputatul dela Câmpulung, împăcarea cu România era pentru presidentul țării flóre la ureche.

Soim de bună sêmă, că între deputații naționali Dr. Popovici și Dr. Flondor a fost deosebire de păreri, când s'a aușit, că bar. Bourguignon încercă a se împăca cu România. Domnul Dr. Flondor a fost cu trup și suflet în contra ori-cărei împăcări când a aușit ce dă baronul Bourguignon, er domnul Dr. Popovici a fost pentru împăcare, der a dorit, ca clubul român să ceară dela presidentul mai multe drepturi, concesii și garanții. Ceilalți deputați n'au voit să primescă cele ce le doria d-l Popovici și așa l'au făcut și pe d-sa să trecă pe partea d lui Dr. Iancu Flondor. Și nici nu se putea altfel. Pentru noi trecerea această a domnului Popovici în partea domnului Flondor este cea mai bună dovadă, că împăcarea nu plătesce nici o cãpă friptă.

„Deșteptarea“ dice în fine, că de-ar fi fost împăcarea de vre-o sêmă și de vre-un folos pentru Român, atunci d-l Popovici ar fi iscălit pactul. Această înse n'a făcut-o. Dela împăcare încôce d-nii Popovici și Flondor au rămas în rezervă, ceea ce arată destulă bunăvoință față de ceilalți. „Buk. Post“ însă nu se mulțamesce cu această, ci cere să se dea pe față pactul. „Deșteptarea“ replică, că ea nu se supără, ba ar dori chiar să se lămurescă lucrurile cât se pôte de mult.

A cui e vina?

Am arătat ieri, cum o parte a pressei maghiare comentând crima dela Sătmar, ține să se lapede de autorul moral al fratricidului, și să-l pună în cărea „Valahilor“ susținând, că strămoșul lui Papp Bela a fost „nobil valah opincar“, er feciorul acestuia ar fi fost preot român, care a trecut cu întreaga sa familie la religiunea reformată. Cu alte cuvinte, Papp tatăl și Papp fiul sunt — după aserțiunile foilor maghiare — renegați.

Ar fi o muncă zadarnică să convingem pe șovinisti, că se fac de ris când încercă se abată în chipul acesta umbra, ce fatal se coboră asupra moravurilor sociale și a mediului, în care au crescut și cresc asemenea existențe scelerate, și pôte că ni-s'ar imputa preocupățiune națională, decă am voi să ilustrăm și să arătăm cu exemple, care este societatea din sinul căreia ies asemenea tipuri-monștri, reprezentanți par excellence ai depravațiunii și degenerării. Drept aceea nu vom răspunde direct la încercarea pressei maghiare de-a

reda „sângelui valah, negru și gros“ pe „eroii“ crimei din Sătmar, ci vom da cuvântul chiar unei foi maghiare.

„Alkoholman“ dela 27 Mai n. publică în privința această un articol remarcabil, în care arată din care pricină crima monstruoasă dela Sătmar a produs senzați și consternare atât de fără păreche pretutindeni în țără. Eță ce scrie numita fôia:

„Avem înaintea noastră pe domnul și sluga sa (Papp Bela și Zsoldics). Conjurațiunea între ei s'a făcut după exemplul, cum, în formă mai nevinovată, politica maghiară a zămislit și a educat în decursul ultimului pătrar de secol, după chipul și asemănarea ei, pe factorii poruncitori și pe cei obligați la ascultare. Domnul (Papp Bela) este din aceia la cari corupțiunea este virtute, er principiul este îmbogățirea cu tot prețul și cu toate mijlocele, în paguba altuia. E îngâmfat și mărginit, rapace și ateist. În blăstămățiile, ce le face, nu-l muștră nici religia, nici conștiința. În contra altor pericole se apără cu duel prin pistol. pe care îl mănuesce lăudându-se și în mod provocător. În organismul acesta sufletesc epidemia guvernării anilor din urmă a inoculat volnicia, care nu se înfioră de pedepsă. Specia asta s'a convins, că în țără noastră pentru crimele comise cu cea mai sêlbatecă cruditate nu există judecator aspru. Căci lucrul principal este scutul puterii, de care dispunând cine-va, pôte să dormă liniștit, chiar decă a comis în masă cele mai incalificabile crime..

„Intrêga societate s'a modelat după calapodul transformării efectuate în viața de guvernare și parlamentară maghiară. Vedem tot ceea-ce s'a petrecut în Franția pe timpul lui Guizot... Inse organismul puternic al societății franceze a învins încurând asupra epidemiei morale, ce a izbucnit atunci. Societatea noastră slabă însă arată și de azi, că nu putem birui cu epidemia această. Din societatea noastră s'a stîrpit simțământul religios al fricei de Dumnezeu. Asta a fost fasa desvôltării penultime. Apoi puterea, care mai înainte nu aplica decăt presiunea politică, a degenerat în volnicia pe față. A dat fiă-căruia să înțelgă lozinca, — vestindu-o cu toba și trîmbița — că pe cel-ce stă în calea intereselor guvernului și ale partidei sale, nu numai este permis a-l turti, ci trebuie să-l turtesc. A scos soldați și gendarmi, ca, decă cu ajutorul forței nu se pôte răpi averea constituțională cea mai prețioasă a cetățenilor, să tragă focuri pentru a stînge viața acestor ômeni nevinovați, cari vor să eser-citeze drepturile politice. Garda intrêgă a domnilor porunce și nu numai o slugă, ci o armadiă intrêgă de supuși au fost obligați să asculte. Cu putere comună au pornit gona ucigașă contra tuturor acolora, a căror existență lovia în interesul lor.

„Cei-ce au lucrat astfel, n'au creșut nici ei înșiși, că exemplul înfricoșat dat pe terenul politic, își va aduce fructele la cei criminali și pe teren nepolitic. Inse e sigur, că din gunoii sêlbătăcării politice adunat atunci, s'a născut și a crescut în părțile superiere ale țării, nu numai într'un loc, acea stare, încât acolo se pot cumpêra cu bani martori falși, incendiar și ucigași. Se pot cãpeta acești ômeni, pentru-că aceștia și instigatorii lor sunt convingși, că au atâta pârținire, cât e de-ajuns, pentru-ca nici măcar investigațiune să nu se pună în curs contra lor. Papp Bela și Zsoldics Mi-

haly sunt tipurile caracteristice ale acestei epidemii...

„Să nu caute ipocriții purtătorii de condei ai sociologiei maghiare în sângele antecesorilor și al ramurilor laterale o vină, prin care vor să esplice crima monstruoasă a lui Papp Bela. Caute-o mai bine în contagiunea, care s'a dezvoltat în atmosfera politică a corupțiunii, crescută și pregătită artificial la noi...

„Astfel de figuri înfricoșate nu pot să se desvölte decât din gunoii unei societăți stricte, care pöte să producă rele și mai înfröătoare“.

„Alkotmany“ a nimerit cuiul în cap. E întrebare numai, dacă „sociologii“ dela pressa maghiară, cari au aruncat vina pentru crima dela Sätmar asupra „sângelui valah, negru și gros“, se vor cuminti öre și bate-și-vor gura cu palma?

Conferență de drept internațional privat.

Cetim în „Dreptul“ din Bucuresci:

La 16 Maiü v. c. se va deschide la Haga a treia conferință de drept internațional privat. Ea are de scop continuarea operei de codificare, începută de conferințele precedente din 1893 și 1894. Töte statele sunt reprezentate prin legiști, cari profesază dreptul internațional privat și cari tind să formuleze în texte lămurite soluțiunile, pe cari doctrina și jurisprudența internațională le-a adoptat pentru conflictele de legislațiunii. Pe baza acestor texte se procedă la legiferare prin convențiuni generale, seu prin legiuri interne.

Pentru acesta a treia conferință, guvernul olandes a comunicat programul lucrărilor încă de acum doi ani, și atunci ministerul nostru de esterne a cerut avisul d-lui P. Missir, profesorul de drept internațional dela facultatea din Iași, care reprezentase statul român la precedentele conferențe.

D-sa a înaintat ministrului un memoriu amöunțit despre tot ce se lucruse până atunci și ceea-ce avea să fiä discutat la a treia conferință, la care se vor revizui regulile admise, relativ la contractarea căsătoriei, divorț, tutelă și succesiuni, și vor avé să se formuleze din nou regulile relative la regimul bunurilor între soți.

Studiul d-lui P. Missir a fost comunicat în traducere francesă guvernului olandes, și acesta îl reproduce împreună cu memoriile trimise de celelalte state, într'un volum intitulat: „Documents relatifs ä la troisieme conference dela Haye, pour le droit international privé“.

D. P. Missir a fost în consecință însărcinat să reprezinte statul român și la a treia conferință de drept internațional privat.

SCIRILE ÖILEI.

— 16 (29) Maiü.

Intunecimea de söre de eri după-amödi s'a putat bine observa în părțile nöstre. Un nor, ce stetea înaintea sörelui, făcea posibil, ca omul chiar și cu ochii liberi să pötä observa bine fenomenul. A durat intunecimea cam 2 öre, ajungënd culmea la örele 5, când trei din patru părți ale sörelui erau acoperite de umbra lunii. În piața orașului nostru și pe culmile din apropiare se vedeau mulți cetățeni privind asupra fenomenului parte cu ochii liberi, parte cu sticlă afumată, ori colorată.

Representanța comunei orașenesci din loc va ține mâne, în 30 l. c. la 4 öre d. a., o adunare generală ordinară. Ordinea öilei cuprinde 26 puncte, între cari alegerea membrilor comisiei permanente și a celorlalte comisii speciale prevöduite în statute. Acestei adunări îi va premerge o ședință extraordinară sub președința d-lui vicespan, care va începe la 2 öre d. a. La ordinea öilei este: 1) constituirea numărului membrilor reprezentanței orașenesci întregit prin noule alegeri; 2) ocuparea, prin alegere a postului de *comisar I polițienesc*, precum și a posturilor, cari prin eventuala ocupare a acestuia, ar deveni vacante la poliția seu la magistrat.

Procesul cunoscut în cauza manifestățiilor și turburărilor de stradă provocate de plebea unghurească din Brașov cu ocaziunea aniversării öilei de 15 Martie anul trecut, s'a terminat. După-ce tribu-

nalul din Brașov a osëndit pe d-l sub-locotentent de poliția Waldemar Wiener la perderea öficiului și a drepturilor politice pe timp de doi ani, cum și la 6½ luni închisöre, s'a apelat la tabla reg. din Tergu-Mureșului, care a anulat sentința și pe acusat l'a declarat nevinovat. Procuratura însă a mers și mai departe, înaintând cauza la Curia din Pesta. Acosta în ședința dela 15 Maiü a aprobat sentința tribunalului din Brașov.

Urmările emigrărilor. Din comitatul Scepușului (Szepes) se comunică, că la asentările din acest an 2198 de tineri obligați la milițiä nu s'au prezentat la asentare. Apröpe toți aceștia sunt în America. Va merge cam greu cu urcarea contingentului armatei, dacă emigrările au luat întinderi atât de mari.

Papp Bela cere grațiä. Seim, că monstruosul autor moral al crimei din Sätmar Papp Bela a fost declarat tribunalului, care l'a condamnat la șträng, că nu-i trebuie grațiä. Dér s'a gândit și s'a socotit „Domnul renegat“, că totuși șträngul nu e ceva plăcut pentru grumađii lui. S'a decis dér să cërä prin apărătorul seu Dr. Kelemen Samu grațiä. Petiția s'a și înaintat și senatul tribunalului din Sätmar a hotărît pentru recomandarea ei. — Din incidentul acesta foile unghuresci mai spun, că tatăl lui Papp Bela se ocupă cu gândul de a emigra la America.

„Athenaeum“ în Viena. Sub patronajul ministrului de instruțiune publică s'a înființat în Viena reuniunea „Athenaeum“, între membrii căreia sunt fruntașii lumii științifice, dignitarii super. și dame din societatea de elită. Scopul noiei reuniuni e să aranjeze pentru femei și fete prelegeri științifice la nivelul prelegerilor universitare. La cursurile reuniunii se pot înscrie numai învățătöre și femei absolvente de școle medii. La cursul prim s'au înscris 40.

Urmările maghiarisării de nume. „Budapester Tageblatt“ din 27 l. c. scrie următoarele: Sunt cam 25 de ani, de când la baronul Villanyi se afla în serviciu ca econom un anumit Iosif Nussl, care avü relațiunii cu Irena Kurez. Ca rezultat al relațiunilor amoröse Irena Kurez avü o fetiță, tot Irena, care a fost crescută la nisce ömeni străini. Mama Irena Kurez se mărită mai târziu după un anume Tragar, care însă adoptă și pe fiica neligetimă. Tragar a murit apoi lăsându-și familia în miserie. Fiica Irena, ca să-și pötä susține pe mamă-sa, intră ca economă la un proprietar cu numele Diosi. Acestuia îi plăcu de ea și o luă de soțiä, cu töte că era mare diferență de etate între ei. Cununia s'a serbat în lipsa mamei miresei, care tocmai pe atunci era greu bolnavă. Mai târziu, devenind dna Tragar sănëtösă a mers să cerceteze noua păreche. Când mama söorä își vödu ginerele, cădu jos leșinată. Ea recunoscu pe amezorul ei de odinioară, care se căsătorise cu propria sa fiică. Diosi era numele lui maghiarisat din Iosif Nussl; el ajungënd la o stare materială bună, deși în vârsta înaintată, voia să-și întemeieze o familiä. Etä unde mai pöte duce renegarea numelui cinstit moștenit dela părinți.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat următoarele contribuiri:

„Lipovana“ institut de credit în Lipova 80 cor., „Hațegana“ institut de credit în Hațeg 30 cor., întru amintirea rösosatului Nic. Ciurcu dela d-l Dr. Sterie Ciurcu 20 cor., dela d-șöra Adä Al. Ciurcu 20 lei.

Primescă marimonioșii donatori cele mai vii mulțămite. — Direcțiunea școlilor.

Demonstrațiunea Cehilor în Viena. Duminecă s'a ținut în Prater-ul din Viena o mare adunare populară cehică, ocupându-se cu așa numita *lex Koliszek* privitöre la introducerea limbii germane ca limbă exclusiv de propunere în töte școlile publice din Austria-de-jos. Adunarea a primit un proiect de rezoluțiune în care se cere, ca amintitul proiect de lege să nu fiä înaintat spre sancționare. După adunare participanții au făcut o retragere demonstrativă

pe Ringstrasse cântând cantece naționale cehice și „Hej Slovane“. Poliția a arestat mai mulți demonstranți.

Impöratul Wilhelm nu va merge la Viena. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ din Berlin e informat, că-i cu totul nebasată scirea acelei foi vienezese, care dicea, că impöratul Wilhelm, însoțit de principele moștenitor, va merge în Septemvre la Viena.

Serbarea Procopiu în Praga. Alaltăeri s'a serbat în Praga așa numita serbătöre Procopiu, desfășurându-se de rëndul acesta o pompă extraordinară. Mulțimea, care a luat parte la serbare s'a dus apoi pe colina Liptana la mormöntul Sântului Procopiu, unde a repetit jurämöntul, că Cehii nu se vor liniști până când nu vor înființa regatul independent al Boemiei, Moraviei și Silesiei.

Congres de bibliotecari. Cu ocazia esposiției se va întruni la Paris un congres de bibliotecari francesi și străini. Din partea Academiei Romäne a fost invitat bibliotecarul I. Bianu și G. Cuțana, subdirectorul bibliotecii centrale.

Catastrofă pe Olt. Sämbată sera vre-o trei-öeci de țerani din Drägășani, voind să trecä Oltul în nisce bäräi, au fost apucați într'o vältöre și bäröile prea încărcate s'au rösturnat. Unii se țineau de luntrii, ér alții de crängile slabe ale unei rächite, tipänd desperați după ajutor. Nimeni nu era însă în apropiere ca să-i salveze. După câte va minute de luptă îngrozitöre cu valurile 21 de ömeni s'au înecat și abia au putut scäpa 8 și 3 luntrași. Cei scäpați au ajuns după miezul nopții în Drägășani și eri diminștä tot törgul scia de marea nenorocire ce s'a întemplat. Deși s'a făcut o cercetare la fața locului, totuși nu s'a găsit nici un cadavru.

Importul rimătorilor în Austria. Se scie, că Austria închisese granițele pentru importarea rimătorilor din România, din cauză, că în Moldova mai ales a bänuit epizootiä. Acum starea rimătorilor fiind satisfäcötöre, guvernul austriac a permis importarea rimătorilor din România. Söp-tämăna trecutä s'a și trimis un transport de o sută de rimători grași.

Mörte la o înmormöntare. În Budapesta s'a întemplat dilele acestea, că un bätän protopop rom. cat. în pensiune, cu numele Ioan Bathory, se dusesse să înmormönteze pe un vechiü amic al seu. Ajungënd conductul funebru la mormönt, în jurul căruia se îmbuldisse multä lume, protopopul luä loc pe marginea mormöntului, binecuvöntat pe mort și öise cuvintele: „Requiem aeternam dona ei Domine!... Et lux perpetua luceat ei“. Abia terminä aceste vorbe și înainte ca cei din jurul seu să-l fi putut prinde, cădu jos lângä mormönt. Intreg publicul present era consternat. Mai mulți iuși îl ridicară, dér nu mai era viëtä în el. Ritualul funebru l'a continuat capelanul, ör calavruul bätänului protopop fü dus la spital pe același car funebru, pe care se adusesse mortal dintäiü.

La hotel „Pomul verde“, după cum ni-se comunică, frumoșä grädină este deschisä și stä la dispoziția publicului împreună cu spațiosul pavilion de sticlă. Vor urma în același loc și concertele. Primul concert se va da Lunia viitöre, în 4 Iunie n., din partea muzicii militare sub conducerea dirigentului seu. În privința mănărilor și beuturilor publicul e bine și prompt servit la acest otel, atât de potrivit întocmit mai ales pentru sezonul de varä.

Rösboiul din Africa sudică.

Öilele rösboiului din Africa de miadä-qi par a fi numörate. Apropierea grabnică a sfirșitului nu mai e reținută nici de hotăröirea Burilor de a lupta până la fine, nici de protestele lui Krüger contra svonului, că ar fi cerut pace dela Anglia, scire, ce de altmintrelea se desmintise.

Dupä töte semnele Burii nu vor desfășura rezistență mai seriösă, decât pöte la

Johannesburg și Pretoria, dér și acosta fără speranță de reușită. Puterea covirșitöre a armelor englese i-au făcut să devinä pesimiști. Ei s'au retras acum și dela riul Vaal, și etä, după telegramele din urmă care este situațiunea:

Agentia „Reuter“ primesce din Taaibosch scirea, că Burii au părăsit riul Vaal. Comandanții lor s'au adunat, ca să se consfätüescă, dacă mai este consult a continua lupta. Burii s'au concentrat de ocamdată la Meyerton.

Tot din Taaibosch se telegrafözä, că în 26 Maiü și generalul French a trecut riul Vaal prin vadul de lângä Lindesquet. Infanteriei călärețe de sub conducerea lui Henry i-a succos a înainta și a salva apröpe întreg podul de peste riu. Numai un arc al podului a putut fi nimicit de Burii. O parte a Burilor au ocupat poziții pe muntele Klipriver. Toți refugiații sunt unanimi a declara, că minele vor fi pustiite de Burii.

Lucrurile stau dér așa, că s'a început acum năvala Englesilor în Transvaal și întrebarea e numai, dacă va curge încă mult sänge în desfășurarea actului ultim al tragediei din Africa sudică, ori că Burii, vödünd zädärnicele speranțele lor la o mântuire, se vor decide a capitula?

Sciri mörunte din România. Regele și Princesesa Maria au asistat Duminecă împreună cu micii Principi la serviciul divin, ce s'a öficiat la Mitropoliä.

— *Diarele Turcesci* vestesc, că printr'o iradea imperială, până la încheierea unei convențiuni vamale între Turcia și România, tariful vamal general turcesc va fi aplicat în Turcia proveniențelor din România.

— Regele Serbiei Alexandru va face o călötöriä în unele districte, cari se mărginesc cu Dunärea. M. S. Regele Carol va trimite un delegat special, care va întâmpina și saluta în apele dunärene pe M. S. Regele Alexandru din parte-i.

— Sämbatä poliția comunală din Bucuresci a confiscat 221 pän, cari au fost împărțite söracilor.

— Din Tulcea se scrie, că cele mai însemuate focare de *leucis* sunt la Chehanoi și Schiopu, cuprindünd o suprafață de 100 hectare.

Ministerul de rösboiü a decis trimiterea la Tulcea a regimentelor din Fuzü, Prahova și Putna pentru combaterea invasiunii läcustelor, cari amenință recoltele din gurile Dunării.

— D. T. Costescu, distinsul director al liceului Traian din Turnu-Severin, a fost decorat de M. S. Regele cu ordinul *Coröna Romänei* în gradul de öficer.

— *Procesiune*. Duminecă s'a organizat la Iași o procesiune religiösă identică cu cea organizată în Bucuresci, spre a mulțumi Providenței pentru buna recoltä din acest an.

La Galați de asemenea s'a ținut o mărëtä procesiune religiösă pentru plöiä, la care au participat vre-o 15.000 de persoane.

— *Archieu*. Prea Cuviosul Protosinöcel Sofronie Vulpescu a fost întärit pentru a fi hirotonosit Archieu cu titlul de Craiovanul.

— *Rapiță*. După datele ministerului domeniilor anul acesta rapita a fost sëmörata pe apröpe 300.000 de hectare. Vor intra în țerä probabil între 50—60 de milioane de franci. Pe unele locuri culesul rapiței a și început.

— Directorul Bäncei Agricole din Galați, Ungureanu, a dispärut din oraș, după ce a delapidat o sumä mare din casa Bäncei. Suma delapidată e de 50.000 lei. Delapidarea s'a efectuat prin mijlocul a nisce öcuri cu iscälituri fictive, în contul cărorä s'a ridicat suma de mai sus. Se crede, că dispärutul s'a îndreptat spre America.

Istoricul viilor în România.

În România cultura viei datözä din timpurile, când diferitele popöre au început a se stabili în valea veritabilă, bogată și frumoșä a Dunării.

Cu töte că România era și atunci ca și astädü, o țerä eminamente agricolă, unde cultura cerealelor predominä și îi dä caracterul productivității sale; nu este însă mai puțin adevörat, că via, prin produsele sale, venia imediat după gräu și porumb, atât ca articol pentru consumațiunea interioară, cât și ca articol de esportäțiune.

Posițiunile terenurilor, ca și climatul aproape al întregii regiuni de coline, care începe dela Severin și se termină în Moldova de sus către Botoșani și Dorohoiu, fiind foarte favorabile culturii viei, ea a venit, ca să zicem astfel, singură și trebuie să fie veche în țară.

La Români, cum de alt-fel pentru multe țări, originea culturii viei este greu de precizat, din cauza lipsei de date exacte. Puținele date, pe care le găsim în cronicarii vechi, ne asigură în mod destul de vag, că via a fost cultivată în România cu mult înainte de colonizarea acestei țări de Români.

Obiceiurile din istoria veche a coloniilor, care și-au astâmpărat setea și s-au răscolit în undele calme și profunde ale bătrânului Danubiu, de asemenea nu ne pot da decât indicii foarte puțin precizi și foarte puțin detaliate asupra originii viei sau asupra primului ei importator.

După Herodot, Scitii (484—431 în. de Chr.), aveau totdeauna la ceremonie și la nesele lor vin. Vinul amestecat cu apă constituia pentru ei un obiect de lux și de consumație excepțională după bălăile lor aproape continue. După cum spune Horațiu în epigrama sa, cei bravi și curajoși beau mai mult, pentru a nu pierde din curajul și elocvența lor. Înainte de bălăii jurămintele erau totdeauna închise prin beutură de vin, amestecat adese-ori cu sângele lor.

Istoria ne spune, că regele Spartei Cleomone a înebunit bând vin curat ca Scitii, și în Grecia, ori de câte-ori voia cineva să bea vin curat, cerea să fie servit ca Scitii. Femeile Scyte iubeau foarte mult vinul, astfel că la ele beția era o stare permanentă.

Acest popor locuia în partea stângă a Dunării și România de astăzi. El iubea vinul până la nebunia, dar nu avea același gust pentru cultura viei, căci lenea, voiajurile aproape continue, caracterul și obiceiurile acestui popor nomad în Valachia și Moldova ne fac să credem, că Scyții au fost mai mult apti a bea vinul, decât a planta vii.

Din contra Agatirsii, popor mai calm, mai stabil, mai muncitor, locuia înaintea Dacilor. Transilvania de astăzi și cultura viei, a albinelor și exploatarea minelor de aur, constituiau principalele lor ocupațiuni.

Credem, că dintre aceste 2 popoare, probabil cel din urmă a introdus cultura viei în țară. Mai târziu Dacii, popor mai agricol și foarte amator pentru cultura viei, apreciând mai bine avantajele acestui arbust, dedură o estensiune așa de mare viei, că vițiiu beției se introduce repede în obiceiurile lor, așa că regele Boerebiste (50 ani în. de Christos) a fost obligat a ordona distrugerea plantațiilor de vii, creșdând, că ast-fel va remedia acest vițiu și de a-l stinge cu totul. Interdicerea ținu până în timpul Romanilor. Aceștia începură din nou plantarea viei, care a străbătut până în zilele noastre.

Mai multe expresiuni românești întrebuintate încă și relative la cultura viei ne vin din limba latină, altele dela Greci și altele dela Slavoni, ca: vie, viță, pomana, must, strugure, harac sau arac, agurida, podgorie etc. Afară de acestea mai există în țară o varietate de viță: gordinul, nume care se crede, că i-a fost dat în onoare unuia din cei 3 generali romani.

Mai târziu, dela anul 700 până la 1200 cultura viei ia proporțiuni și începe a ocupa pozițiuni frumose și din cele mai favorabile ca: Valea vinurilor, localitate situată aproape de frontiera Transilvaniei.

În ultimii secolți cultura viei a putut să se desvôle în liniște sub protecțiunea diferiților prinți. Frumosele vii din Drăgășani s'au desvôlat mai cu seamă dela Mateiu Basarab (1512—1522). Viile din Drăgășani posedă încă ca un suvenir al acestei epoci vie, care ocupă o pozițiune splendidă, este proprietatea familiei D. G. Simulescu. Din nenorocire plantațiunile acestei vii încep a peri, din cauza filoxerei, care a atacat aproape toate podgoriile județului Vâlcea. Se crede, că via Barația a fost punctul de plecare al celor mai multe vii din Vâlcea.

Podgoriile Odobesci, Panoii și Nicoresci în județele Putna și Tecuci sunt de asemenea foarte vechi. Vechiul comerț, pe care îl făcea Moldova cu Polonia, Rusia și Turcia, lua vinul din podgoriile sus citate.

Prințul Calimah, într-o eroică asupra județului Tecuci, istorisește d. es., că podgoria Nicorescilor, renumită pentru vinurile sale roșii, era cunoscută sub numele de Policiu, și că acest nume a fost schimbat în Nicora, în onoare marelui Vornic, care guverna Moldova de jos, sunt deja 400 ani trecuți.

Afără de acesta județele Putna și Tecuci, din cauza renumelui, ca județe viti-

cole și vinicole, au avut și au chiar astăzi ca marcă, primul pe Bachus călare pe un butoi; ér al doilea un butuc, încărcat cu ciorchini de struguri.

Tot astfel viile din Dealul mare, județul Prahova, cele din Dâmbovița și din Muscel sunt destul de vechi, însă asupra lor n'am putut aduna date precise. Aceste podgorii au progresat cu deosebire dela 1500 încôce, adică sub domnia lui Negru-Vodă, Mihail Vitezul, Radu al V-lea etc.

Renumita podgoria a Cotnarilor din Moldova de sus, după date, pare a fi de pe timpul lui Stefan-cel-Mare, care a introdus vițe din Tokay (Ungaria). Cu această ocaziune a adus și mai multe familii unguresci, cari se stabiliră chiar în Cotnar, în localitatea, care și astăzi se numește Valea-Ungurului.

La Cotnar sunt chiar mai multe vii, cari aparțineau acestui prinț mare. Principala cunoscută sub numele de via Rosovanu, este actualmente aproape compiect distrusă de filoxeră. Această via, plantată aproape exclusiv cu vița grasă, producea cele mai bune vinuri de Cotnar, mai sunt încă 3 pivnițe de pe timpul lui Stefan-cel-Mare, cari actualmente sunt în ruină.

Podgoria din Cotnar prin calitatea produselor a fost renumită din toate timpurile și chiar voiajorii și viticultorii străini, cari s'au interesat de viticultura și viticultura universală, ca A. Jultien și alții au semnalat calitatea superioară a vinului de Cotnar.

Afără de acesta, cronicarii noștri și între alții prințul Cantemir aduc mari elogiuri vinurilor delicate și superioare ale acestei podgorii.

Nu putem termina, fără a semnală, că vechile relațiuni ale României cu orientul au înlesnit introducerea în țară a unui mare număr de vițe orientale, fiă pentru masă, fiă pentru vin. Apröpe toți strugurii români de masă cu bobul mare, carnos și cari se pot păstra, ca diferite varietăți de cörnă, tãmăioasă etc. sunt de origine asiatică.

Unele varietăți foarte renumite pentru producerea vinurilor, sunt introduse fiă din Ungaria, cum este grasa de Cotnar, altele cum e Gabernet, Gamay, Semillon, Silvaner, Rulander, Risling, cari ne vin din Germania, Austria și din Franca. În ceea ce privește importul varietăților occidentale, afără de grasa, care e de origine destul de veche, celelalte au fost importate dela începutul secolului 19 până în zilele noastre.

Vițele americane, afără de Isabela, care este introdusă în țară de 30—40 de ani, au fost introduse cu începere dela 1889, pentru a începe studiul în vederea reconstituiri viilor distruse de flagelul filoxerei.

Producțiuni și petreceri.

„Reuniunea română de cântări din Seliște“ invită la concertul, ce-l va arangia în 21 Maiu (3 Iunie) 1900 în sala festivă a școlii de acolo. Începutul la 8 ore sêra. Intrarea: loc numerisat I 2 cor. 40 b. loc numerisat II 1 cor. 60 b. loc de stat I cor. pe galeria 40 b. Bilete se vënd prind-l D. Lăpădat și sêra la cassă.

Program; I. a) „Adagio“, din Concertul I. bisericesc de G. Musicescu. b) „Irmosul Paștilor“, de C. Porumbescu. II. a) „Mugur mugurel“, solo cu accomp. de pian de G. Dima. b) „Meșul nopții“, solo cu accomp. de pian de G. Dima. III. a) „Hora Dobrogăna“, de M. Popoviciu. b) „Mândru-liță de demult“, de G. Dima. IV. a) „Trageți hora“, cor de copii, de Flechtenmacher. b) „Cum pot dormi în pace“ cor de copii, de Silcher. V. „Resunetul Ardealului“, cu solo de mezzosopran, de I. Vidu. — Pausă. — Joc.

Reuniunea de cîntări și cântări din Coștei arangiază un concert împreunat cu teatru și petrecere de joc Joi 18 (31) Maiu 1900, adică la „Înălțarea Domnului“ în localitatea școlii de acolo. Intrarea: locul I 1 cor. locul II 80 b. locul III 40 b. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii. Suprasolviri și oferte maritimose se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale diaristică. Începutul precis la 8 ore sêra.

Programa. I Concertul: 1. „Răsunset“ cor bărb. de G. Musicescu 2. „Lelea viteză“ cor bărb. de G. Musicescu 3. „Plugar și ostaș“ cor bărb. de L. Tănăsescu 4. „Lugojana“ cor bărb. de J. Vidu 5. „Pe malul Prutului“ vals de C. G. Porumbescu. Esecutate de corul reuniunii.

II Teatru: „Dela sat“ piesă populară în 4 acte de N. Macovișteanu, reprezentată prin Jos. Micu, d-ra M. Jenășoniț, Mândra Schiopu, Ilia Ureche, A. Străin, N. Țera, T. Penia, T. Ureche, J. Laza, J. Oșteanu.

III „Călușierul și Bătuta“, jucate de 9 membri ai reuniunii. În fine petrecere de joc.

Literatură.

A apărut nr. 10 din „Noua Revistă Română“ pentru politică, literatură, știință și artă cu următorul sumar: N. Iorga: Noul spectacol revoluționar spaniol; A. D. Damianoff: Băncile de emisiune și circulațiunea monetară. (În special Banca Națională Română); Dr. I. Simionescu: Cum stăm cu studiul științelor naturale în România; C. I. Constantinescu: Asupra progresului științelor naturale la noi; H. Sanielevici: Literatura de peste munți; C. Rădulescu-Motru: În cestiunea „Ligei Culturale“; Nicolae Predescu: Poeți și artiști. (Vasile Alexandri, Dimitrie Bolintineanu, Grigore Alexandrescu, Euăchiță Văcărescu, Iancu Văcărescu, Teodor Aman și Nicolae Grigorescu); Ioan Costin: Ochi câpriei.

Suplimentul I: Salónele literare la Romani de I. C. — O mică statistică a învățământului din arhidieceasa Sibiiului (Transilvania). — „Revista maritimă“.

Suplimentul II: Moș Dinu Cimpoeru, de Emanuel Părăianu. — În catedrală (poesie) de Gh. D. Muger. — Acum cântă pe alt glas (sochiță) de Ioan Pop Reteganul. — Cântec (poesie) de De la Gilmea. — Scrisori de peste munți de I. I. S. — Bogația mea de Grigore Crețescu. — Unde ești (romanță) de I. Petrovici.

În editura „Tipografiei“, societate pe acții în Sibiu, a apărut: „Carte pentru toți“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto). E o cărticică cu povește foarte folositoare despre muncă și sîrguință; obișnuința de a chivernisi; lipsa de îngrijire; buna rânduială; regulile chiverniselei. Limbagiul e ușor și la înțelesul poporului.

NECROLOG. Francisc Peter ca fiu, în numele său și al numeroșilor consăngenți cu durere anunță trecerea din viață a mamei sale Véd. Nicolau Peter n. Iuliana Fabian, întemplată la etatea de 78 ani, după primirea sf. sacramente în 26 Maiu n. c.

Băița (Bihor), 26 Maiu 1900. — Fiă-i țărina ușoră!

ULTIME Știri.

Londra, 28 Maiu. Lord Roberts telegrafază din Junction cu data de ieri: Ați am trecut peste râul Vaal și bivoacăm pe țărmul nordic al râului. Trei ómenii ai noștri au fost răniți și unul a dispărut. Generalul Baden-Powel anunță, că între Buluwayo și Mafeking linia ferată a fost restabilită și că au sosit proviziuni.

Londra, 28 Maiu. „Daily Telegraph“ publică o informațiune senșațională despre Krüger. Numita fôia dice, că după informațiuni sigure, ce le are, se pôte aștepta în tot momentul capitularea lui Krüger și sfîrșitul războiului.

Bruxella, 28 Maiu. La alegerile pentru cameră, ce s'au făcut ieri, clericali au pierdut 27 mandate, liberalii au câștigat 25, socialistii 6 mandate.

EDUCATIONAL.

Logodnica eroului. Un prieten al familiei generalului Baden-Powell relevă acum, că eroicul apărător al Mafekingului e logodit cu o tînără femeie, care locuiesc în Salford, aproape de Manchester. Această tînără femeie a trăit dela începutul asediului Mafekingului în cea mai chinuitoare grijă. Era să móră de grijă, desperând, că nu va mai vedé vre-odată pe erou, alesul inimii sale, ér când i-s'a spus, că e scăpat, era aproape să móră de bucurie. De

îndată ce se va întorce în Anglia Baden-Powell, primarul din Salford îl va invita împreună cu logodnica, la o mare serbare, ce se va da în onorea lui. Se dice totuși, că generalul Baden-Powell, ori câtă dorință ar avé să se găsescă mai curênd lângă iubita lui, va rămâne în Africa până la sfîrșitul războiului. Așa că temerile logodnicei lui nu sunt încă sfîrșite.

Războiul tripourilor din Egipt.

În Egipt sub guvernământul pașalilor lumea e mai morală ca în multe țări din Europa. Ministrul de interne aflând, că un mare număr de case de joc s'au stabilit la Alexandria, a dat ordia guvernorului Mahmoud-Pasha Sidky, să le închidă. Agenții ai Siguranței au făcut erupție bruscă în principala casă de joc, au legat pe gardianul din anticameră, ca să nu pôtă da de veste cui-va, și apoi au pëtruns în sala de joc, unde au găsit vre-o șese-șeci jucători, printre cari impiegați de bancă, indigenți, europeni și un stok respectabil de personaje distinsc: bey și effendi. Poliția a confiscat tot materialul de joc, o cantitate enormă de bani, ér proprietarul „Hotelului Transilvania“ a fost dat pe mâna consulului de care depinde. Aceeași procedură a fost întrebuintată și față de celelalte tripouri. Guvernorul Alexandriei ar fi spus, se dice: „Ettă-ne scăpați de-o molimă mai rea chiar decât ciurma“.

Cănele și pisica — un pericol în casă.

Profesorul zoolog de Graff a ținut nu de mult în Grad o conferență, în care a arătat cât sunt mai ales copiii, — amenințați să fiă atinși de parasite grețose și vătămătoare, prin transmitere directă și indirectă dela pisici și câni, cari stau cu ei într-o cameră. Nu mai puțin decât 13 parasiți pot fi transmiși în mod direct, între cari, viermele periculos este taeni echinococcus, — fiind-că el nu rămâne în intestinele omului cum este panglica, ci în calitatea de embrio el găuresce părții lor și trece în organele interioare, ca inima, plămâni, creierii și așa mai departe, unde desvôltarea sa face corpului mari deranjamente până ce omul slăbit móre. Cu cât mai multă intimitate are omul cu cănele și pisica, cu atât mai adese-ori se presintă bóle de felul acesta. De aceea, unde sunt copii și unde se țin în casă câni și pisicile, să se opréscă cu rigurozitate contactul, mai ales jocul între ei jos pe podele, a supraveghia să nu fiă linși de ei — ba nici să nu-i netedéscă cu mâinile, fiind-că pe përul lor aspru se află ouele acestor parasite.

Otrava tutunului. O fôia higienică publică un studiu asupra diferitelor otrăvuri, înșirând între acestea și mustul de tutun (nicotina). Insu-și fumul de tutun, fiind îndesat, pôte să fiă otrăvicios chiar și numai din cauza oxidului său carbonic. Specialistul Melseno din 100 grame de fum de tutun „Virginia“, ars încet, a estras 0.75 grame de nicotină. Cu ocaziunea arderei fabricii de tutun dela Toulouse, s'au bolnăvit aproape toți muncitorii, cari au ajutat la stingerea focului și acesta din cauză, că s'au otrăvit de fumul tutunului. În unele locuri s'au obișnuit în casuri de récel și reumatism a întrebuinta, ca doctorii de casă, foi de tutun unse cu miere, pe cari le aședă pe coșul peptului, sêu în partea bolnavă a corpului. Căldura din trupul bolnavului face să evaporeze nicotin (otravă) din foile de tutun, care fiind volatili ușor pôte străbate prin porii pielei și invenineză. S'a întemplat de multe-ori, că cei ce au voit să transporte tutun de contrabandă, aședându-l pe trup, sub îmbrăcăminte, s'au bolnăvit greu, ba au și murit. La inveninarea cu nicotină, devenită cronică, de care sunt atinși cei ce fuméză mult, bólele provenite din inveninare se arată prin semnul, că i-se slăbesc organele de mistuire și tușesc continuu, de aci urméză slăbire, nervositate, batere de inimă, tremurarea degetelor și adese-ori slăbirea vederii, ba chiar și orbă. Lăsând chiar dela începutul ivirii acelor bóle fumatul, toate aceste aparițiuni dispar de sine. †

Dela „Tipografia A. Mureșianu“

din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Peleşului, eminențele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tota lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Această e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., 2° tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. 1.45 (cu posta fl. 1.60.) În asemănare cu mărirea, prețul e foarte moderat. Cei vor găsi în el o lectură distractivă și moralizatoare, pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură esecelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele secol și de senzații

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de *Antoniu Pop*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Vieta după moarte, seu nemurirea sufletului, dedusă din misterii finței omenești și desertăciunea celor trecătoare, de *I. P. Edițiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângăitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-căruia. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Nopti de iernă. novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărirea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, seu învățături pentru popor, de *Dr. George Pop*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de *G. Cătană*. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de *Iuliu Bușnariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânesce și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de *V. R. Butirescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cânticică cu balade populare, adevă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Vivia, seu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

Preotul din Noieni, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Această interesantă narațiune privește evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecțiune de lectură solidă de caracter în direcțiune religioasă morală (Doctorul sufletese și sfaturile lui pentru cei ce sunt apröpe de timpul scöppării din închisöre) tradusă de actualul preposit capitalar *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popörelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Clinciu profesor în București. Această scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei și de favorabil apreată din partea diarelor noastre. Conține vre o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francoat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagini și conține 170 de sfaturi înțelepte, scöse din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de *d-na L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mörunt, dăr frumos și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kumel seu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Butirescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hărtia fină și formând un volum de lux Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, câtrg diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbirii la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Pă răcanu*. Conține mai multe povești populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspini și zimbire. Sub titlu acesta a apărut în editura tipografiei d-lui *Todo-ran* din Gherla o carte de poezii și prosă, scrisă de d-l *Antoniu Pop*. Se pöte procura și dela tip. „A. Mureșianu“. Prețul 40 cr. (cu posta 43.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*. După cum și titulu arată, este o carte de cuprins glumețe; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe care te fac să-ți mai uiți de necăsurile lumii și să izbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Fetele casnice“, cor pentru trei și patru voci femeesc de *Timotei Popovici*. Această drăgălașă compozițiă muzicală se află de vëndare la d nului autor în Sibiu (seminarul arhiepiscopesc), cum și la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.)

Dietetica populară, cunoscută și mult folosită scriere populară a d-lui medic *Simeon Stoica*, cu privire la modul de viață a țeranului român, se vinde cu prețul scădut dela 160 bani la 1 corönă plus porto. De vëndare la Tipogr. A. Mureșianu librăria Ciurcu, Gabonyi și Zeidner în Brașov.

În legătură cu „Predicile pentru Duminică și Sărbători“, de *Dr. Em. Elefterescu* a apărut de același autor și partea a doua: „Predici ocazionale și funebre“, care se estinde pe 220 pag. și conține 11 predici pentru cununii, altă 13 predici pentru diferite ocațiuni (la săntirea de biserică, la instalări de parochi și protopopi, la prezentarea pentru prima-öră a preotului înaintea credincioșilor; discurs la terminarea anului școlastic etc.) Predici pentru înmormentări (la bărbați și femei de diferite etăți și condițiuni). Costă un exemplar 3 cor. 50 bani, trimis franco și se pöte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maror*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.05
Renta de coröne ung. 4%	91.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	115.75
Bonuri rurale ungare 4%	91.20
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.25
Renta de argint austr.	97.45
Renta de hărtie austr.	97.—
Renta de aur austr.	114.95
Losuri din 1860.	136.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.73
Acții de-ale Băncei ung. de credit	720.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	718.25
Napoleoniori.	19.26 1/2
Mărci imperiale	118.25
London vista.	242.40
Paris vista.	96.30
Rente de coröne austr. 4%	96.40
Note italiene	90.50

Cursul pieței Brașov.

Din 2) Maiu 1900.

Bancnota rom. Cump.	9.49	Vënd.	19.04
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.45
Napoleoniori. Cump.	19.16	Vënd.	19.29
Galbeni Cump.	11.28	Vënd.	11.38
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.72	Vënd.	—
Scriș. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

ANUNȚ

despre case și locuri de vëndare.

Biserica românească gr. or. din Brașov-Cetate **pune la vëndare** următoarele părțile, situate la o admirabilă poziție, pe livada de sub promenada de sus a Brașovului, în Grövei:

I. Gröveri, Nr. 4, 801 m., casă de pötră cu 5 camere și grădină.

II. Tot aci, Nr. 3. 855 m., casă de lemn cu 3 camere și grădină.

III. În Bărdigasse Nr. 3 în dosul celor de sus, 628 m., casă de lemn și grădină.

IV. Tot aci, Nr. 4, 526 m., o grădină.

Töte aceste părțile fiind situate unele lângă altele pot forma și un complex unitar, foarte potrivit pentru vile.

Doritorii sunt rugați a-și adresa ofertele sigilate, dimpreună cu 5% din prețul oferit cel mult până în **15 (28) Iunie a. c.** comitetului parochial gr. or. Tergul grăului 5.

975.1—3. *Comitetul parochial.*

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetе al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormentare bogat asortat în cari töte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depozit de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din pruna fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sieriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununii** pentru monumente și plântici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vëndet, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se escută **prompt și ieftin**, i a u asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

5—*

La Înalta poruncă a Maestății Sale Apostolice c. și r.

XXXIII. LOTERIE de STAT C. și R.

pentru scopuri filantropice din partea de dincolo a monarhiei.

Acésta Loterie de bani,

unica în Austria legal concesionată.

conține **16,514 câștiguri în bani gata,**

în suma totală de **410,200 coröne.**

Câștigul principal este de

200,000 coröne bani gata.

Tragerea urmëză irevocabil în **7 Iunie 1900.**

Un los costă **4 coröne.**

Losuri se capëtă la Secțiia loteriei de stat în Viena, I. Riemergasse nr. 7, la Colectorii de loterie, Trafic, la Oficiile de dare, Poste, Telegraf și Căile ferate, Zarafii etc. — Planul loteriei se dă gratis, cumpărătorilor de losuri.

Losurile se trimit francoate.

DIRECTIA LOTERIEI C. și R.
secțiia loteriei statului.

984.9—10.